

ZOZNAM PRÁVNE NEUPRAVENÝCH ŽIVOTNÝCH SITUÁCIÍ NEZOSOBÁŠENÝCH PÁROV

Č.	Oblasť	Možnosť riešenia situácie v aktuálnej legislatíve
1.	vzájomné zastupovanie partnerov v bežných veciach	Vyhotoviť plnomocenstvo podľa § 31 OZ na konkrétne úkony
2.	možnosť vystupovať ako blízka osoba podľa § 116 a 117 OZ	Preukázať, že partneri sú navzájom v rodinnom alebo obdobnom vzťahu a ujmu jedného z partnerov by druhý dôvodne pociťoval ako vlastnú (§ 116 OZ)
3.	možnosť vystupovať ako blízka osoba podľa TZ a zákona o priestupkoch	Preukázať, že partneri sú navzájom v rodinnom alebo obdobnom vzťahu a ujmu jedného z partnerov by druhý právom pociťoval ako vlastnú (§ 127 ods. 4 TZ; § 68 ods. 3 zákona o priestupkoch)
4.	možnosť prístupu k informáciám o zdravotnom stave partnera (po smrti)	Kohabitujúci partner môže takýto prístup získať len subsidiárne - len, ak niet manžela, dieťaťa, rodiča zosnulého partnera alebo ich zákonných zástupcov, - a zároveň za podmienky preukázania postavenia blízkej osoby alebo spolužitia v jednej domácnosti v čase smrti (podľa OZ) (§ 25 ods. 1 písm. b) zák. č. 576/2004 Z. z.)
5.	poskytnutie voľna zamestnávateľom pri úmrtí rodinného príslušníka (partnera)	Kohabitujúcemu partnerovi možno poskytnúť pracovné voľno s náhradou mzdy len na nevyhnutne potrebný čas (najviac na jeden deň), ak preukáže, že v čase úmrtia žil so zosnulou osobou v domácnosti (§ 141 ods. 2 písm. d) ZP)
6.	poskytnutie voľna zamestnávateľom pri sprevádzaní rodinného príslušníka (partnera) do zdravotníckeho zariadenia	Kohabitujúci partner sa v zmysle ZP považuje za rodinného príslušníka, a teda takéto voľno mu možno poskytnúť len, ak žije so zamestnancom v spoločnej domácnosti. (§ 141 ods. 2 písm. c) a § 40 ods. 5 ZP)
7.	ochrana osobnosti po smrti partnera	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
8.	bezpodielové spoluvlastníctvo manželov	Kohabitujúci partneri <u>nemôžu</u> nadobúdať majetok do BSM, len do podielového spoluvlastníctva.
9.	vzájomné výživné (§ 71 ZR)	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
10.	poskytovanie príspevku na výživu po rozchode (§ 72 a 73 ZR)	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
11.	možnosť zverenia dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti podľa ZR	Kohabitujúcim partnerom nemožno zveriť dieťa do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti ako je tomu u manželov. Dieťa možno zveriť do osobnej náhradnej starostlivosti jedného z partnerov ako fyzickej osobe v zmysle § 45 ZR.

12.	možnosť osvojenia dieťaťa	<p>A) Kohabitujúci partneri si nemôžu spoločne osvojiť maloleté dieťa (na rozdiel od manželov). Kohabitujúci partneri tak môžu osvojiť dieťa len spôsobom, že si ho osvojí len jeden z nich podľa § 100 ods. 1 ZR, t.j. ako osamelá osoba (k tomu dochádza len výnimočne a za podmienky, že to bude v záujme maloletého dieťaťa).</p> <p>B) Partner, ktorý žije s niektorým z rodičov dieťaťa si môže dieťa osvojiť tiež len ak žijú v manželstve.</p>
13.	nárok na bývanie za trvania partnerstva	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
14.	právo na náhradné bývanie po rozchode	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
15.	spoločný nájom družstevného bytu	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
16.	nájom bytu (vznik spoločného nájmu bytu, prechod nájmu bytu)	<p><u>Vznik:</u> Spoločný nájom bytu môže vzniknúť len uzatvorením zmluvy prenajímateľa s oboma kohabitujúcimi partnermi. (§ 700 OZ)</p> <p><u>Prechod nájmu bytu:</u> a) spoloční nájomcovia - po smrti spoločného nájomcu prechádza jeho právo na všetkých ostatných spoločných nájomcov. (§ 707 ods. 3 OZ); b) nájomca je len jeden z partnerov - pravidlá podľa § 706 ods. 1 OZ.</p>
17.	dedenie zo zákona	Kohabitujúci partner môže dediť len v druhej alebo tretej dedičskej skupine za splnenia podmienok. Kohabitujúci partner spadá pod pojem v OZ "tí, ktorí žili s poručiteľom najmenej po dobu jedného roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiteľa" (§ 473 - 475 OZ). V druhej skupine však nebude automaticky dediť najmenej polovicu majetku poručiteľa, ako je tomu u manželov.

POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH DÁVOK

18.	a) vznik nároku na dôchodkové dávky	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
19.	b) vznik nároku na úrazové dávky	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
20.	c) vznik nároku na vdovský alebo vdovecký dôchodok	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
21.	d) vznik nároku na ošetrovné	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
22.	e) vznik nároku na materské	Kohabitujúcemu partnerovi by nárok na materské mohol vzniknúť, len v prípade, ak by sa o dieťa staral na základe rozhodnutia príslušného orgánu (§ 49 ods. 2 písm. f) zákona č. 461/2003 Z. z.)
23.	f) vznik nároku na jednorazové odškodnenie	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.

24.	prechod nároku na sumy splatné ku dňu smrti FO	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
25.	možnosť získať príspevok na opatrovanie osoby s ŤZP	Kohabitujúci partner musí preukázať, že býva s FO s ŤZP (prechodný alebo trvalý pobyt) (§ 40 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z.z.); § 40 ods. 3 tohto zákona pritom vymenúva široký diapazón osôb, ktoré sú automaticky oprávnené na vyplatenie príspevku.
26.	prechod peňažných nárokov zamestnanca po jeho smrti	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
27.	uplatnenie nezdaniteľnej časti základu dane	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
28.	poskytnutie daňového bonusu na vyživované dieťa	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
29.	mladomanželský úver	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
30.	posudzovanie životného minima	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.

31.	možnosť mať spoločné priezvisko	Partneri musia vyhotoviť žiadosť pre matriku o zmenu priezviska z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Reálna úspešnosť takejto žiadosti tak závisí od jej posúdenia touktorou matrikou, ako aj od závažnosti dôvodov, ktoré partneri v žiadosti uvedú. (§ 6 ods. 1 zákona č. 300/1993 Z. z.) Spoločné dieťa partnerov má priezvisko jedného z nich určené na základe ich vzájomnej dohody.
32.	oprávnenia vyplývajúce zo živnostenského zákona (určenie zodpovedného zástupcu bez uzavretia pracovnoprávneho pomeru a umožnenie pokračovania v živnosti po smrti podnikateľa)	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
33.	možnosť udeliť občianstvo cudzincovi podľa § 7 ods. 2 písm. a) zákona č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve SR	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
34.	posudzovanie cudzincov a ich rodinných príslušníkov na účel zlúčenia rodiny	Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy.
35.	posudzovanie azylantov a odídencom a ich rodinných príslušníkov na účely zlúčenia rodiny	<u>Azyl:</u> Nemožno riešiť inak ako zmenou legislatívy. <u>Dočasné útočisko:</u> Možnosť získať dočasné útočisko za účelom zlúčenia rodiny má kohabitujúci partner iba, ak žil s odídencom v spoločnej domácnosti a bol úplne alebo čiastočne odkázaný na odídencu. (§ 31a písm. c) zákona č. 480/2002 Z. z.)

Zoznam použitých skratiek:

OZ - Občiansky zákonník (zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov)

TZ - Trestný zákon (zákon č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov)

ZR - Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

ZP - Zákonník práce (zákon č. 311/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov)

BSM - bezpodielové spoluvlastníctvo manželov

FO - fyzická osoba

ŤZP - ťažko zdravotne postihnutý/á